

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-nonâ Novembris anni M. DCC. XXXIII.

M. GERMANO PREAUX, Doctore Medico, Antiquiore Scholæ Magiſtro, & Regio Profeſſore Emerito, Præſide.

An Imaginatio ut plures præter naturam affectus gignere, ſic plures præter naturam affectus ſanare poteſt?

I.

BRUTA animalia * quidam mera eſſe Automata volunt, quæ omnes motûs, ſenſûs, atque appetitûs functiones, abſque ullâ prorſus cognitione peragant : alii de Brutis animalibus magis gratiosè exiſtimantes, ipſis concedunt ſentientem Animam, quæ conſtet ex atomis igneis, ſive ex ſubtilioribus ſanguinis partibus, quæ ſit corpori coextenſa, cum ipſo naſcatur, cum ipſo intereat, quæque tribus ſenſibus internis, ſenſui communi, imaginationi, & memoriæ ad nutum imperet. Anima rationalis, animæ ſentientis, & corpo-

* *Carteſius. Digbeus Anglus.*

reæ nil indiga, per ſeipſam in Homine hujus functiones ſufficienter obit, hæc licet ſimpliciſſima, variis tamen pro functionum varietate diſtinguitur nominibus; dicitur, judicium, ratiocinatio, ſenſus communis, imaginatio, memoria; judicium, cum exploratâ diligenter rerum naturâ, de iis rectè judicat, bonum à malo, verum à falſo accuratè diſcernit; ratiocinatio, cum ſtabilitis duabus propoſitionibus, tertiam elicit, quæ ſit concluſio; ſic exempli gratiâ, poſito quod ii, qui artem exercent abſtruſam & difficilem ſint veniâ digni, ſi nonnunquam erraverint; poſito quod Medici artem exerceant abſtruſam & difficilem, concluditur Medicos eſſe veniâ dignos, ſi quando erraverint: dicitur anima ſenſus communis, cum objectorum ſpecies per ſenſus externos allatas, à ſe invicem diſtinguit, odores à coloribus, colores à ſonis, &c. Vocatur imaginatio, dum res ſibi repræſentat aliter quàm à ſenſibus externis oblatæ ſunt, aut aliquid comminiſcitur quod ad propoſitum finem aſſequendum ſit utile; memoria denique, cum rerum præteritarum relictas in cerebro idæas, ac veluti ſopitas exſuſcitat, & earum reminiſcitur.

II.

CUM omnia in humano fœtu ad animæ receptionem ſunt aptè diſpoſita, anima rationalis à Deo infunditur, ſed nuda & omnis expers artis & ſcientiæ: errabant itaque Platonici qui cùm animadverterent quoſdam homines in artibus & ſcientiis brevi tempore mirabiliter proficientes, putabant ipſos non tam acquirere nova, quàm eorum reminiſci quæ in animis fuiſſent, ante ſuam in corpus ingreſſionem: ſed quamquam omnis anima rationalis ſit ejuſdem ſimiliſque naturæ & conditionis, pro variis tamen cerebri diſpoſitionibus, varias & plurimis perfectionis gradibus diſcrepantes functiones edit. Equidem in omni homine prima objecti comprehenſio eſt æqualis, idiota quippe quod ante oculos verſatur æque percipit ac Philoſophorum præſtantior, & ſic de cæteris ſenſibus; in judicio, imaginatione & memoria res multo aliter ſe habet: quidam judicio cæteris antecellunt, quidam imaginatione, quidam memoriâ; pauci quos propitia Natura amavit, in tribus iſtis functionibus ſimul excellunt. Qui admirabili judicio pollent conſtituendis Legibus, juribus unicuique reddendis, & ſubtilioribus politicæ Artibus inſtructi, adminiſtrandis Regnis ſunt aptiſſimi; qui acri & vividâ imaginatione præſtant ſunt ad Picturam, Poeſim, Muſicam, Mechanicam habiles & idonei, quin & ad praxim Medicam, cùm, ut putat Joannes Huartus,* imaginatio remedia excogitare tempore opportuno adhibere & quod in rebus Medicis eſt ſummi momenti occaſione uti ſciat, quam, cum ex Hippocrate * præceps ſit, ſemel elapſam recuperare vix detur: quidam ingenti memoriâ præditi ſunt, & dum judicium abeſt importunâ garrulitate ſingulis obſtrepunt, fiuntque tædioſi.

* *Libro de Scrutinio animor.*

* *Libr. Aphoriſ. 1. Aphor. 1.*

III.

CUM ad bene imaginandum, organorum Cerebri aptæ ſunt diſpoſitiones, anima res imaginatur quales ſunt; aut ſi voluptatis gratiâ (magnæ ſunt enim lenocinantis imaginationis illecebræ) res imaginetur abſonas, à ratione alienas, extraordinarias, atque etiam impoſſibiles, iis ſane delectabitur at ſaltem fictitias eſſe certò cognoſcet, nec iis vanè deludetur; aſt cum imaginationis organa depravata ſunt, anima non ſolum imaginatur res ridiculas, incongruas, & rationi refragantes, ſed iis acquieſcit, & tanquam veras ſibi repreſentat; hinc fit ut hic vereatur ne cœlum ruat; ille in brutum

animal se conversum putet ; alius viam affectet olympo, & cum Deo & Angelis familiariter colloquatur ; alius se regem esse, aut principem existimet, hic ex butyro conflatum esse corpus suum reatur, nec audeat, ne colliquescat, ad ignem accedere : ille se vitreum esse opinetur, & durioris cujusque corporis occursum timeat : alius dubitet mingere, ne totum orbem submergat, centum ora, centum linguæ non possent tot deliriorum species sigillatim recensere : tanta autem deliriorum varietas ut plurimum pendet à temperamento, ab animi pathematis & vitæ conditione ; à temperamento, biliosi enim delirant ignes, incendia, pugnas ; sanguinei res ludicras, convivia, hilaritatem ; melancholici res horrendas, inferos, dæmonia, suplicia, cruces ; ab animi Pathematis, aliter enim delirant avari, aliter amantes, aliter ambitiosi ; à vitæ conditione, qualis enim fuerit vitæ conditio & status, talis frequenter se repræsentat deliratio, & sæpe contingit, idque miratione dignissimum, ut insanientes isti in uno objecto delirent, in cæteris apposite ratiocinentur : sed quod valde probat depravatam imaginationem esse tot præter naturam affectuum efficientem causam, plærique delirantes, absque ullo remediorum subsidio, solâ imaginationis per fictionem sanatione, ad bonam mentem feliciter reducti sunt : quidam putat sibi non esse caput, ejus capiti impositus est pileus plumbeus, ex cujus pondere cognovit se caput habere ; alius animo finxerat se habere cornua, cujus capiti applicata sunt cornua, quibus abscissis, statim convaluit ; cujusdam erat opinio sibi nasum esse longissimum, sed frustulum carnis naribus appositum, & rescissum, ipsum sanitati restituit ; putabat alius ventrem suum esse serpentibus refertum, serpentes in ejus excrementa injecti sunt, quibus conspectis tali delirio solutus est.

IV.

QUOT insuper præter naturam affectus gignit, sive ab internis, sive ab externis causis læsa, turbata, depravata imaginatio ? Ponamus ab aliquo obsonium, quod sit ejus palato gratissimum comedi : is si forte in eo pilum, aut immundum quidpiam reperiat, illico turbatur imaginatio, ventriculus subvertitur, & antiperistaltico motu percitus, sumptum obsonium protinus vomitu rejicit. Spiritus animales inter dormiendum, à sensuum exteriorum functionibus vacantes, licet quodammodo ferientur, tamen quoniam in motu consistit eorum natura, adhuc moventur, agitantur, & idæas exsuscitant ab objectis externis in memoriâ relictas ; hæ nonnumquam tam horrenda offerunt imaginationi somnia, ut iis agitata atque efferata, motus spasmodicos pariat, & ii qui talia experiuntur somnia subito evigilent cum cordis palpitatione, & summâ totius corporis agitatione. In affectibus quibusdam animi gravibus, ut irâ & metu, imaginatio spiritibus in quos imperium habet, inordinatum nimis impetuosumque motum impertiens, potest motus Epilepticos parere ; narrat * Gabelchoverus Historiam cujusdam Juvenis, qui ex irâ in Epilepsiam incidebat * ; narrat Willisius Historiam Virginis quæ ex terrore pestis spasmis fuerat exagitata. Reperti sunt qui viso epileptico, statim Epileptici facti sunt.

* *Centuriâ 4. curat. 23.*

* *Lib. de morb. convuls. ch. 9.*

V.

SI plures, ut probavimus, præter naturam affectus gignere potest imaginatio, plures etiam præter naturam affectus potest sanare ; omnes fere morbi ab obstructione ducunt originem ; obstructio membranarum cerebri & nervorum gignit delirium, Phrenitidem, Paralysim, Cœcitatem, Surditatem ; obstructio tenuissimorum sanguinis canalium, affert partium tumorem, inflam-

mationem, doloris sensum, vasorum disruptionem, hæmorrhagiam, sanguinis stagnationes, putredinem, abscessus, ulcera; obstructio vasorum lymphaticorum parit strumas, bronchocelen, tophos, tubercula, tumores œdematosos, hydropem; obstructio jecoris gignit alvi pigritiem, icterum, febres ardentes, Erysipelata; obstructio pulmonum spirandi difficultatem, asthmata, &c. Ad tollendas obstructiones, spiritus animales sunt potentissimi; dici vix potest quanta sit eorum virtus, quanta efficientia: id videre est in iratis, quorum vires sunt maximæ in phrenitide, maniâ, furore uterino, in quibus ægrotantes vix à pluribus contineri possunt: at ii quantumvis potentes & actuosi, ad agendum impelli debent; id præstat anima, quæ summum habet in spiritus imperium, ipsosque ad libitum regit ac dirigit; sed ad impellendos ipsos, nec judicio, nec ratiocinatione, nec sensu communi, nec memoriâ, ut pote languidis facultatibus utetur, solam imaginationem, ut actuosissimam, adhibebit: anima itaque summâ recuperandæ sanitatis cupiditate excita & viribus imaginationis facta valentior, poterit per spiritus impetuose propulsos, obstructionem morbi causam tollere, idque sola, sibi suisque viribus relicta, & absque ullo prorsus externo præsidio: quod si quis quærat quomodo anima novisse possit obstructionem esse morbi causam, cum functionibus spiritalibus unice attenta naturalis œconomiæ ignara sit; is tale responsum habeat, homini quemadmodum ceteris animalibus concessum à Deo naturalem instinctum, qui conservando homini addictus, & levandis ejus morbis invigilans, possit animæ, imaginationisque conatum roborare, & spiritus ab iis impulsos ad obstructionis sedem rectò deducere.

Ergò ut Imaginatio plures præter naturam affectus gignere, sic plures præter naturam affectus sanare potest.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Guillelmus de Magny.	*M. Joannes-Damianus Chevalier.*	*M. Michael-Ludovicus Reneaume de la Garanne, Censor Academiæ & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*
M. Gabriel-Antonius Jacques.	*M. Claudius Brunet.*	*M. Raymundus-Jacob Finot.*
M. Claudius de la Vigne de Frecheville, Medicus Regis & Domûs Reginæ ordinarius.	*M. Ludovicus de Santeul.*	*M. Ludovicus Lemery, Medicus Regis ordinarius, Regiæque Scientiarum Academiæ Socius, & in Horto Regio Chimiæ Professor.*

Proponebat Parisiis TUSSANUS-GILBERTUS BOULLAND, Bituricensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1733. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1733.